01/11/2020

“Ένα όνομα με έντονο συμβολισμό” (Κυριακή Ε’ Λουκά)

/ Γνώμες

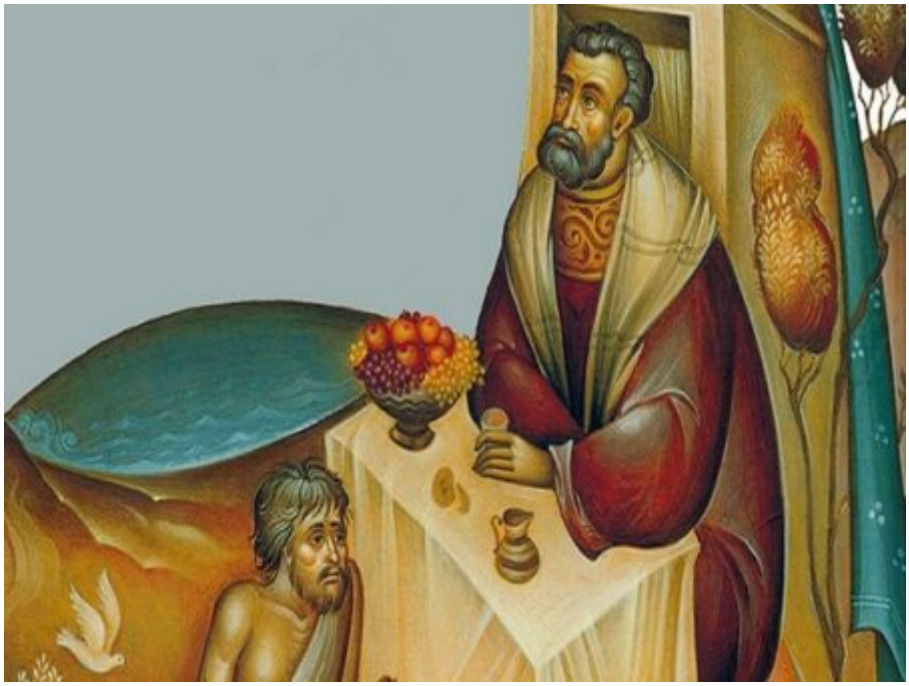

Του Ιωάννου Αν. Γκιάφη, Θεολόγου- Πολιτικού Επιστήμονος

Αιώνες πριν έρχεται ο αρχαίος κυνικός φιλόσοφος Αντισθένης και διατυπώνει μια αλήθεια:”ἀρχὴ παιδεύσεως ἡ τῶν ὀνομάτων ἐπίσκεψις”. Η γνώση για τον άνθρωπο ξεκινά από τη στιγμή που ανακαλύπτει τη σημασία των λέξεων. Πραγματικά οι λέξεις είναι φορτωμένες με “ιστορία και πολιτισμό”. Πίσω απ’ αυτές κρύβονται ιδεολογίες και συνειδήσεις. Μαρτυρούν τον χρόνο, αλλά και εκπροσωπούν έναν χώρο. Λίαν εύστοχα ο μεγάλος Έλληνας ποιητής Κωστής Παλαμάς θα γράψει: “Ακόμη κι αν ξεχνούν οι άνθρωποι, πάντα θυμούνται εκείνες!” Και μόνο να σκεφτεί κανείς πόσες χιλιάδες ελληνικές λέξεις έχει δανειστεί η αγγλική γλώσσα, αρκεί για να ειδωθεί το πλούσιο εννοιολογικό τους περιεχόμενο. Επομένως κατανοείται η σπουδαιότητά τους, όταν εμείς δεν οφείλουμε μόνο να τις προφέρουμε με το στόμα, αλλά και να γνωρίζουμε το “βάθος” τους.

Και εδώ ίσως μας γεννάται ένα ερώτημα: Αλήθεια τι σχέση μπορεί να υπάρχει μεταξύ της ονοματολογίας και του σημερινού ευαγγελικού αναγνώσματος; Μίλησε πουθενά ο Θεάνθρωπος Κύριος για τις λέξεις; Και βεβαίως, όχι! Μπορεί όντως να μην αναφέρθηκε, όμως εξετάζοντας ενδελεχώς ένα όνομα της περικοπής, βρίσκουμε άρρηκτη σχέση. Καταρχάς ζωντανεύουν ενώπιον μας δυο διαφορετικοί

ως προς την οικονομική τους κατάσταση άνθρωποι. Από τη μία πλευρά ένας πλούσιος άνδρας, ο οποίος ζει μέσα στις ανέσεις και στην πολυτέλεια. Το μόνο του ενδιαφέρον είναι η καθημερινή καλοπέραση. Από την άλλη πλευρά περιγράφεται ένας πάμφτωχος άνθρωπος, ο οποίος βιώνει ένα ατέλειωτο δράμα.

Πρόκειται για έναν ρακένδυτο, πληγωμένο και τρομερά πεινασμένο που προσπαθεί να χορτάσει από τα ψίχουλα της τράπεζας του πλούσιου. Εύκολα λοιπόν αντιλαμβάνεται κάποιος πως παριστάνονται δυο εκ διαμέτρου αντίθετοι άνθρωποι.

Ο μεν πλούσιος δεν κατονομάζεται και ο Χριστός διατηρεί την ανωνυμία του. Και σε αυτό το σημείο θα ρωτήσει ο Ιερός Χρυσόστομος: "Ποιό είναι το όνομα του πλούσιου; Είναι ανώνυμος! Και τούτο διότι δεν προσφέρει κάτι το θεάρεστο, ώστε να μνημονεύεται το όνομά του." Όλα τα υλικά του αγαθά τα κρατάει αποκλειστικά και μόνο για τον εαυτό του, χωρίς να σκέπτεται τον πτωχό της πόρτας του.

Μάλιστα ο άγιος Ιωάννης θα τον χαρακτηρίσει σαν το δέντρο της βελανιδιάς, που ενώ έχει μεγάλο ύψος και φέρει πολλούς καρπούς, με αυτούς τρέφονται μόνο τα ζώα. Δυστυχώς η προσκόλλησή του στην ύλη, αντί να του χαρίζει την πραγματική ευτυχία, του ζημιώνει την ύπαρξή του. Προτιμάει την θαλπωρή του σώματός του και παραμελεί εντελώς την φροντίδα της ψυχής του. Γι’ αυτό ο άγιος Θεοφύλακτος θα σημειώσει χαρακτηριστικά: "Δεν αξιώνεται από τον Υιό και Λόγο του Θεού καν να ονομάζεται! “Ο δε πτωχός ονομάζεται “Λάζαρος”, κάτι για το οποίο ο Χριστός μας πληροφορεί από την αρχή της παραβολής. Αναζητώντας τη σημασία του ονόματός του, θα συναντήσουμε στο εβραϊκό βιβλίο “Ταλμούδ”; να σημαίνει: “Ο Θεός είναι βοηθός μου!”. Όλη η ζωή του πτωχού Λαζάρου είναι μια τρανταχτή απόδειξη του ονόματός του. Παρά τις δυσκολίες και τις συμφορές του, ποτέ του δεν εγκατέλειψε τον Δημιουργό. Παρά τις αρρώστιες του και την πείνα του, ποτέ δεν έχασε την ελπίδα του προς τον πολυεύσπλαχνο Θεό. Ως εκ τούτου επιβραβεύεται, αφού καταξιώνεται μετά θάνατον να απολαμβάνει την παραδείσια τρυφή. Ό,τι στερήθηκε εν ζωή, τώρα το γεύεται στην αιωνιότητα.

Αντιθέτως ο “ανώνυμος” πλούσιος στην “πέρα του τάφου” ζωή στερείται τα αγαθά και κατατάσσεται στον Άδη. Εκεί υποφέρει και διαρκώς βασανίζεται. Και δοκιμάζεται όχι για την πλούσια κατάστασή του, τα πολυτελή ενδύματά του και τα ακριβά φαγητά του. Καταδικάζεται στην κόλαση διότι το μόνο που τον ενδιέφερε, ήταν η φροντίδα του εαυτού του. Περιφρονούσε τον διπλανό του. Απαξίωνε εντελώς τον πτωχό Λάζαρο και τώρα τον απαξιώνει ο Θεός στέλνοντάς τον στον τόπο της Βασάνου. Παρότι ζητά από τον Αβραάμ λίγο νερό, εντούτοις ο δίκαιος πατριάρχης κωφεύει σε αυτή του την παράκληση. Θα συμπληρώσει ο Ιερός Χρυσόστομος: “Μπορεί ο πλούσιος να κατείχε χρήματα και να ήταν ντυμένος με

πορφυρά ρούχα στην παρούσα ζωή, στην “άλλη” ζωή ούτε μιας σταγόνας νερού δεν ήταν άξιος.

Αν και τα μηνύματα που αρδεύονται από την σημερινή παραβολή είναι πάμπολλα, εμείς ας σταθούμε στην υπομονετική στάση του Λαζάρου και κατ’ επέκταση στην αγόγγυστη προσήλωσή του στο Θεό. Όσοι ελπίζουν στο Άγιο Όνομά Του, ο Θεός ακόμη και στις ανυπέρβλητες δυσκολίες δεν τους αφήνει ανυπεράσπιστους. Μπορεί φαινομενικά να μην έχουμε φθάσει στη “θεωρία” του Θεού, όμως γίνεται αντιληπτός μέσα από την διαρκή παρουσία Του στη ζωή μας. Τον καταλαβαίνουμε μέσα από τις πολλές και καθημερινές δωρεές Του. Μόνο κάποιος τυφλωμένος από τα πάθη του και εγκλωβισμένος στις αδυναμίες του, δεν επιθυμεί την κοινωνία του μετά του Θεού. Η πνευματική ζωή δεν είναι παρά ένας διαρκής αγώνας της εν Χριστώ οικείωσης, στο να προσεγγίσουμε όλο και περισσότερο τον Πλάστη μας. Ο πλούσιος της περικοπής τον απομάκρυνε με την υλιστική πορεία του, ενώ ο πτωχός Λάζαρος τον είλκυσε με τις δοκιμασίες και τις θλίψεις του. Στήριγμά του και βακτηρία ο πανοικτίρμων Κύριος!

Το ίδιο συμβαίνει και με τους σήμερα εορταζόμενους αγίους. Προβάλλοντας η Αγία μας Εκκλησία τους αγίους Αναργύρους Κοσμά και Δαμιανό, τους εξ Ασίας, μας υπενθυμίζει ότι η “εξ ύψους βοήθεια” φανερώνεται στον κόσμο και μέσα από τη ζωή και τα έργα των αγίων μας. Πόσους θεράπευσαν όχι μόνο με τα τότε ιατρικά μέσα, αλλά κυρίως με τη δυνατή προσευχή τους; Πόσους κατάφεραν να γιατρέψουν χρησιμοποιώντας ως φάρμακο μόνο το ζωοποιό όνομα του Χριστού; Αδιάλειπτο μέλημά τους η ανακούφιση του πάσχοντος αδελφού και η θεραπεία της κάθε αρρώστιας. Το αξιομνημόνευτο δε είναι ότι αυτή η θαυματουργική δύναμή τους” συνεχίστηκε και μετά θάνατον διαμέσου των χαριτόβρυτων λειψάνων τους. Έτσι σπεύδουμε ακόμη και σήμερα να τους παρακαλέσουμε να επισκέπτονται και τις δικές μας ασθένειες, δωρίζοντάς μας την ποθητή ψυχοσωματική ίαση.

Ζώντας σε χαλεπούς καιρούς, όπου προτάσσονται τα κοσμικά θέλγητρα και παραχαράσσονται οι πνευματικές αξίες, έχουμε χρέος να συνταχθούμε με τον Σωτήρα Χριστό. Εξάλλου μην λησμονούμε πως ο Θεός είναι διαρκώς δίπλα μας και θέλει τη σωτηρία μας. Εάν φέρουμε στη σκέψη μας το όνομα του Κυρίου μας, θα μας διαλύσει κάθε προβληματισμό ή αμφιβολία μας. “Εμμανουήλ”, το οποίο σημαίνει ο Θεός μαζί μας! Ο Χριστός φθάνει στη γη για να μας συντροφεύσει όλες τις ημέρες της ζωής μας. Το αν με τις ανίερες και βέβηλες πράξεις μας απομακρύνουμε τη Χάρη του Θεού από πάνω μας, φταίχτες είμαστε εμείς. Ας το βάλλουμε λοιπόν στην καρδιά μας: “ο Χριστός διαρκώς είναι εν μέσω ημών!” Γένοιτο!

ΟΑ
ΚΟΣΜΑ
Σ
ΟΑ
ΔΑΜΙ
ΑΝΟ
ΟΙ ΑΝΑΡΓΥΡΟΙ